මූලපණ්ණාසක (මුල් සූත්‍ර පණස)

18. මධු පිණ්ඩික සූත්‍රය[1]

1. මා විසින් මෙසේ අසනලදී. එක් කාලයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි කිඹුල්වත්පුර නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩ වාසය කරති. එකල්හි සර්‍වඥයන් වහන්සේ පෙරවරු කාලයෙහි හැඳ පෙරවා පාත්‍රය හා සිවුර ගෙන කිඹුල්වත්පුරයට පිඩු පිණිස පිවිසියහ. කිඹුල්වත්පුරයෙහි පිඩු පිණිස හැසිර සවස්කාලයෙහි පිණ්ඩපාතයෙන් වැලකුනේ මහා වනය යම් තැනෙක්හිද එතැනට දහවල් වාසය පිණිස එළඹියහ. මහා වනයට වැද තරුණ බෙලි ගසක් මුල දිවා විහරණය පිණිස වැඩහුන්හ.

දණ්ඩපාණි නම් ශාක්‍ය තෙමේද පා රුජා දුරු කර ගැනීම සඳහා සක්මන් කිරීම් වසයෙන් ඇවිදින්නේ මහා වනය යම් තැනෙක්හිද එතැනට පැමිණියේය. මහා වනයට වැද තරුණ බෙලි රුක යම්තැනෙක්හිද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හිද එතැනට පැමිණියේය. පැමිණ සර්‍වඥයන් වහන්සේ සමග සතුටු වියයුතුවූද සිහි කටයුතු වූද කථාව කොට තිමවා සැරයටියෙහි එල්බගෙන (ඉදිරියෙහි තැබූ සැරයටි මුදුනෙහිවූ දෙ අත් පිට කිකට තබා) සිටියේය. එකත්පස්ව සිටියාවූ දණ්ඩපාණි ශාක්‍යතෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේය. ,ශ්‍රමණ තෙමේ කිනම් වාද ඇත්තෙක්ද? කිනම් වාදයක් ප්‍රකාශ කරන්නෙක්ද?,

2. ,ඇවැත්නි, යම් බඳුවූ වාද ඇත්තෙක් දෙවියන් සහිතවූ මරුන් සහිතවූ බඹුන් සහිතවූ ලොකයෙහි ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් සහිතවූ ප්‍රජා සහිතවූ දෙව් මිනිසුන් සහිතවූ සියලු ලොකයෙහි කිසිවෙකු හා වාද විවාද කරමින් නොසිටීද, කාමයන් ගෙන් වෙන්ව වාසය කරන්නාවූ සැක නැත්තාවූ, කුකුස් නැති කළාවූ, කුඩා මහත් භවයන් කෙරෙහි ආශා නැත්තාවූ කෙලෙස් රහිතවූ යම් ඒ බ්‍රාහ්මණයෙකු තුළ කෙලෙස් හැඟීම නොපවත්නාහු වෙත්ද, ඇවැත්නි, මම මෙබඳු වාද ඇත්තෙක් වෙමි. මෙසේ කියන්නෙක් වෙමි,යි (ප්‍රකාශ කළහ.) මෙසේ කී කල්හි දණ්ඩපාණි

---

[1] This discourse plays a central role in the early Buddhist analysis of conflict. As might be expected, the blame for conflict lies within, in the unskillful habits of the mind, rather than without. The culprit in this case is a habit called *papañca.* Unfortunately, none of the early texts give a clear definition of what the word papañca means, so it's hard to find a precise English equivalent for the term. However, they do give a clear analysis of how papañca arises, how it leads to conflict, and how it can be ended. In the final analysis, these are the questions that matter — more than the precise definition of terms.

the perceptions & categories of papañca > thinking > desire > dear-&-not-dear > envy & stinginess > rivalry & hostility

ශාක්‍යතෙම හිස වනා දිව පිටට දමා ලෙලවා රැළි තුනක් ඇති නලල් රැලිය නලලෙහි නංවා සැරයටියෙහි එල්බගෙන ගියේය.

3. ,ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් කාලහේ උතුම් පල සමවතින් නැගිට්යේ නිග්‍රොධාරාම විහාරය යම් තැනෙක්හිද එතැනට වැඩියහ. වැඩමවා පණවනලද ආසනයෙහි වැඩහුන්හ. වැඩහිඳ, භික්ෂුන්ට මෙසේ කීහ.

,මහණෙනි, මම පෙරවරුවෙහි හැඳ පාසිවුරු ගෙන කිඹුල්වත් නුවරට පිඩු පිණිස පිවිසියෙමි. කිඹුල්වත් නුවර පිඩු පිණිස හැසිර සවස් වරුවෙහි පිණඩපාතයෙන් වැලකුනේ මහා වනය යම් තැනෙක්හිද එතැනට දවල් කාලය ගතකරනු පිණිස ගියෙමි. මහවනයට වැද තරුණ බෙලිගස මුල දිවා විහරණය වශයෙන් (දහවල් හැසිරීම් වශයෙන්) හුන්නෙමි.

දණ්ඩපාණි ශාක්‍ය තෙමේද පා රුජා දුරුකර ගැණීම් වශයෙන් ඇවිදින්නේ, මහාවනය යම් තැනෙක්හිද එතැනට පැමිණියේය, මහාවනයට පැමිණ තරුණ බෙලිගස යම් තැනෙක්හිද, මා යම් තැනෙක්හිද, එතැනට පැමිණියේය. පැමිණ, මා සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා දණ්ඩෙහි එල්බගෙන එකත්පසක සිටියේය. මහණෙනි, එකත් පසක සිටියාවූ දණ්ඩපාණි ශාක්‍යතෙනම 'ශ්‍රමණතෙම කුමන වාද ඇත්තෙක්ද? කුමක් ප්‍රකාශ කරන්නෙක්දැ'යි මාගෙන් ඇසීය.

ඇවැත්නි, යම්බඳු වාද ඇත්තෙක් දෙවියන් සහිතවූ මරුන් සහිතවූ බ්‍රහ්මයන් සහිතවූ ලොකයෙහි ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් සහිතවූ සත්‍වයන් සහිතවූ ලොකයෙහි කිසිවෙකු හා වාද විවාද කරමින් නොසිටීද, කාමයන්ගෙන් වෙන්ව වාසය කරන්නාවූ සැක නැත්තාවූ කුකුස් සින්දවූ කුඩා මහත් භවයන් කෙරෙහි පහවූ තණ්හා ඇති යම් ඒ බ්‍රාහ්මණයකු තුළ කෙලෙස් හැඟීම් නොපවතිද්ද, ඇවැත්නි, මම එබඳු වාද ඇත්තෙක් වෙමියි කීවෙමි. මෙසේ කී කල්හි දණ්ඩපාණි ශාක්‍යතෙම හිස වනා දිව පිටට ගෙන ලෙලවා රැළි තුනක් ඇති නලල් රැලිය නලලෙහි නංවා සැරයටිය ගෙන ගියේය.,

4. මෙසේ කී කල්හි එක්තරා භික්ෂුවක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීවේය. "ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස කිනම් වාදයක් ඇත්තාවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවියන් සහිතවූ මාරයන් සහිතවූ බ්‍රහ්මයන් සහිතවූ ලොකයෙහි ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් සහිතවූ සත්‍වයන් සහිත ලොකයෙහි කිසිවෙකු හා වාද විවාද කරමින් නොසිටින්නහුද?

"සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කෙසේ නම් කෙලෙසුන් ගෙන් වෙන්ව වාසය කරන්නාවූ, සැක නැත්තාවූ, සැක නැත්තාවූ, කුකුස් සින්දවූ කුඩා මහත් භවයන් කෙරෙහි පහවූ තණ්හා ඇති ඒ බ්‍රාහ්මණයා තුළ කෙලෙස් හැඟිම් අනුශය වශයෙන් නොපවත්නාහුද?,

“මහණ, **යමක් හෙතුකොටගෙන තෘෂ්ණා දෘෂ්ටියයි කියන ලද ප්‍රමාදයට හෙතුවූ බැවින් ප්‍රපඤ්චව නම් ධර්මයෝ පුරුෂයා කෙරෙහි පවතිත්ද, ඒ හේතුන් වන ද්‍රෙලොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ඉදින් සතුටුවියයුත්තක් නැත්තේද, ගැලිය යුත්තක් නැත්තේද, එයම රාගානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම පටිඝාසුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම දිට්ඨානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම විචිකිච්ඡානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම මානානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම භවරාගානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම අවිජ්ජානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය. දඬු මුගුරු ගැනීමය, ආයුධ ගැනීමය, කෝලාහල කිරීමය, විරුද්ධව කථාකිරීමය, තා තෝ කියා බැණීමය, කේලාම් කීමය, බොරු කීමය යන මේ අකුසලයන්ගේද කෙළවර වන්නේය. මේ ද්‍රෙලොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ලාමකවූ මේ අකුසල ධර්මයෝ ඉතිරි නොවී විනාස වෙත්.,** මෙසේ වදාරා, සුගතයන් වහන්සේ උන් ආසනයෙන් නැගිට විහාරයට වැඩියහ.

5. ,ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි නොබෝ වේලාවකින් ඒ භික්ෂූන්ට මේ අදහස පහළ විය. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ දෙශනාව අපට කොටින් දෙශනා කොට විස්තර වශයෙන් අර්ථය ප්‍රකාශ නොකොට උන් ආසනයෙන් නැගිට විහාරයට වැඩියහ. මේ ද්‍රෙලොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ලාමකවූ මේ අකුසල ධර්මයෝ ඉතිරි නොවී විනාශ වෙත්,යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කොටින් දෙශනා කළාවූ, විස්තර වශයෙන් අර්ථය නොබෙදූවාවූ මේ දේශනාවේ අර්ථය කවරෙක් විසතර වශයෙන් බෙදා දක්වන්නේද? (කියායි)

6. ඉන් පසු ඒ භික්ෂූන්ට මේ අදහස ඇති විය. ,මේ ආයුෂ්මත් මහා කච්චායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ශාසතෘන් වහන්සේ විසින් වර්ණනා කරන ලද්දේමය. නුවණ ඇත්තාවූ සමාන බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යා ඇත්තවුන් විසින් ගරු කරන ලද්දේය. ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ, මේ කොටින් දෙශනාකළාවූ විසතර වශයෙන් අර්ථය නොබෙදූවාවූ දෙශනාවේ අර්ථය බෙදා ප්‍රකාශ කරන්ට සමර්ථ වෙත්. අපි ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන්වහන්සේ යම් තැනකද එතැනට යන්නෙමු නම් ඉතා යෙහෙක. එසේ පැමිණ, ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේගෙන් මේ කාරණය අසන්නෙමු,(කියායි.)

ඉන්පසු ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ යම් තැනකද එතැනට පැමිණියාහුය. පැමිණ, ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ සමග සතුටු වූහ.

---

[2] **Translating papañca:** As one writer has noted, the word papañca has had a wide variety of meanings in Indian thought, with only one constant: in Buddhist philosophical discourse it carries negative connotations, usually of falsification and distortion. The word itself is derived from a root that means diffuseness, spreading, proliferating. The Pali Commentaries define papañca as covering three types of thought: craving, conceit, and views. They also note that it functions to slow the mind down in its escape from samsara. And, as our analysis has shown, it functions to create baneful distinctions and unnecessary issues. For these reasons, I have chosen to render the word as "complication," although some of the following alternatives might be acceptable as well: self-reflexive thinking, reification, proliferation, exaggeration, elaboration, distortion.

සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එක පැත්තක උන්නාවූ ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේට මෙසේ කීවාහුය. ,ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්ස, මේ කාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට කොටින් දෙශනාකොට විස්තර වශයෙන් අර්ථය නොබෙදූ උන් ආසනයෙන් නැගිට විහාරයට වැඩියහ.

‘මහණ, යමක් හෙතුකොට ගෙන තෘෂ්ණා දෘෂ්ටියයි කියන ලද ප්‍රමාදයට හෙතුවූ බැවින් ප්‍රපඤ්ච නම් ධර්මයෝ පුරුෂයා කෙරෙහි පවතිත්ද, ඒ හෙතුන් වන දෙලොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ඉදින් සතුටු විය යුත්තක් නැත්තේද, මමය මාගේයයි කිවයුත්තක් නැත්තේද,ගැලිය යුත්තක් නැත්තේද, එයම රාගානුසයයන්ගේ කෙළවරවන්නේය, එයම පටිඝානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම දිට්ඨානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම මානානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම භවරාගානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම අවිජ්ජානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය. දඬු මුගුරු ගැනීමය, ආයුධ ගැනීමය, කෝලාහල කිරීමය. විරුද්ධව කථා කිරීමය, තා තෝ කියා බැණීමය, කේලාම් කීමය, බොරු කීමය යන මේ අකුසලයන්ගේද කෙළවර වන්නේය මේ දෙළෙස් ආයතනයන් කෙරෙහි ලාමකවූ මේ අකුසල ධර්මයෝ ඉතිරි නොව් විනාශ වෙත්ය’යි(වදාළේය.)

ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්ස, මෙය විස්තර කරනු මැනවි.,

7. ,ඇවැත්නි, යම්සේ අරටුවෙන් ප්‍රයොජන ඇත්තාවූ, ඇරටු සොයන්නාවූ, අරටු සොයමින් හැසිරෙන්නාවූ පුරුෂයෙක්, පවත්නාවූ අරටුව ඇති මහ ගසක මුල ඉක්මවා, කඳ ඉක්මවා කොළ අතුවල අරටුව සෙවිය යුතුයයි සිතන්නේද, එසේ මේ උපමාව ආයුෂ්මතුන්ට සුදුසුය.

,ශාසතෲන් වහන්සේ ඉදිරිපිට සිට ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉක්මවා අපගෙන් ඇසිය යුතුයයි සිතව්ද?

,ඇවැත්නි, ඒ භාග්‍යවතුන්වහන්සේ දතයුත්ත දන්නාහ. දැක්කයුත්ත දකින්නාහ. ඇස් ඇති බවට පැමිණියෝය. ධර්මය බවට පැමිණියෝය. බ්‍රහ්ම (උසස්) බවට පැමිණියෝය. ධර්මය කියන්නෝය. ධර්මය පවත්වන්නෝය. අර්ථය පිටතට ගෙන දක්වන්නෝය. අමෘතය (නිවණ) දෙන්නෝය. තථාගතයන් වහන්සේ ධර්ම සවාමිය, (එහෙයින්) මේ ප්‍රශ්නය ඇසීමට සුදුසු කාලයම විය. යම් හේතුවකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන්ම මේ කාරණය ඇසූවාහු නම් යම්සේ තොපට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසතර කරන්නාහුද එසේ එය දරා ගනිව්,යි (කීය.)

,ආයුෂ්මත් කාත්‍යායන ස්ථවිරයෙනි, ඒකානතයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දතයුත්ත දන්නාහ, දැක්කයුත්ත දකින්නාහ, ඇස් ඇති බවට පැමිණියහ, ඤාණය බවට පැමිණියහ, ධර්මය බවට පැමිණියහ, බ්‍රහ්ම බවට පැමිණියහ, ධර්මය කියන්නෝය, ධර්මය පවත්වන්නෝය, අමෘතය (නිවණ) දෙන්නෝය. තථාගතතෙම ධර්මසවාමිය (එහෙයින්) මේ ප්‍රශ්නය ඇසීමට සුදුසු කාලය

වේ, යම් හේතුවකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන්ම මේ කාරණය ඇසුවෙමු නම් යම්සේ අපට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසතර කරන සේක්ද එසේ එය දරා ගනිමු.

,ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයෙනි, එසේද වුවත් ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්ද වර්‍ණිතා කරන ලද්දේය. නුවණ ඇත්තාවූ සමාන බ්‍රහ්මචාරීන් විසින් ගරු කරන ලද්දේය. එබැවින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කොටින් දෙශනා කරන ලද, අර්ථය විසතර නොකරන ලද දෙශනාවෙහි අර්‍ථ විසතර කිරීවට ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ සමර්‍ථ වන්නේය, ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්ස, බැරෑරුම්කොට නොසලකා විසතර කරනු මැනවි.,

8. ,ඇවැත්නි, එසේ නම් කියන්නෙමි. අසව්, හොඳින් සිහි කරව්,යි කීහ. ,එසේය ආයුෂ්මතුනි,යි, ඒ භික්‍ෂූහු ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේට උත්තර දුන්හ. ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ මෙසේ වදාළහ.

,ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යමක් කොටින් දෙශනා කොට අර්‍ථය විසතර නොකොට උන් ආසනයෙන් නැගිට විහාරයට වැඩියාහුද,

‘මහණ, යමක් හේතුකොටගෙන තෘෂ්ණා දෘෂ්ටියයි කියනලද ප්‍රමාදයට හෙතුවූ බැවින් ප්‍රපඤ්චව නම් ධර්‍මයෝ පුරුෂයා කෙරෙහි පවතිත්ද, ඒ හේතුන් වන දෙලොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ඉදින් සතුටු විය යුත්තක් නැත්තේද, මමය මාගේයයි කිවයුත්තක් නැත්තේද, ගැලිය යුත්තක් නැත්තේද, එයම රාගානුසයයන්ගේ කෙලවර වන්නේය, එයම පටිඝානුසයයන්ගේ කෙලවර වන්නේය, එයම දිට්ඨානුසයයන්ගේ කෙලවර වන්නේය, එයම විචිකිච්ඡානුසයයන්ගේ කෙලවර වන්නේය, එයම මානානුසයයන්ගේ කෙලවර වන්නේය. එයම භවරාගානුසයයන්ගේ කෙලවර වන්නේය, එයම අවිජ්ජානුසයයන්ගේ කෙලවර වන්නේය. දඬු මුගුරු ගැනීමය, ආයුධ ගැනීමය, කෝලාහල කිරීමය, විරුඬව කථා කිරීමය, තා, තෝ, කියා බැණීමය, කේලාම් කීමය, බොරු කීමය යන මේ අකුශලයන්ගේද කෙලවර වන්නේය. මේ දෙළෙස් ආයතනයන් කෙරෙහි ලාමකවූ මේ අකුසල ධර්‍මයෝ ඉතිරි නොවී විනාස වෙත්.,

,ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කොටින් දෙශනා කරනලද අර්‍ථය විසතර නොකරන ලද ඒ දෙශනාවෙහි අර්‍ථ විසතරය මෙසේ දනිමි.

9. ,ඇවැත්නි, ඇස නිසාද, රූපය නිසාද, චක්ඛුවිඤ්ඤාණය (රූපය දැනගන්නා සිත) උපදී. ඒ තුන එක්වීමෙන් ස්පර්‍ශය වෙයි. ස්පර්‍ශය හේතුකොට ගෙන වේදනාව (විඳීම) වෙයි. යම් අරමුණක් වේදනාවෙන් විඳීද එම අරමුණම සංඥවෙන් අඳුනයි. යම් අරමුණක් අඳුනාද එම අරමුණම විතර්‍කයෙන් කල්පනා කරයි. යම් අරමුණක් විතර්‍කයෙන් කලපනා කරයිද එම අරමුණම තණ්හා දිට්ඨි වශයෙන් සත්වයා ප්‍රමාදකරයි. ඒ චක්ඛු රූපාදිය මුල් කාරණය කොට තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි

ප්‍රපඤ්චව ධර්මයෝ අතීත අනාගත වර්තමානවූ ඇසින් බලා දතයුතුවූ රූපයන් කෙරෙහි පුරුෂයා යටත්කරත්.

,ඇවැත්නි, කණ නිසාද, ශබ්දය නිසාද, සොතවිඤ්ඤාණය (ශබ්දය දැනගන්නා සිත) උපදී. ඒ තුන එක්වීමෙන් ස්පර්ශය ඇතිවෙයි. ස්පර්ශය හේතුකොටගෙන වේදනාව (විඳීම) වෙයි.

යම් අරමුණක් විඳිද එම අරමුණ අඳුනයි යම් අරමුණක් අඳුනයිද එම අරමුණ විතර්කයෙන් කල්පනා කරයි. යම් අරමුණක් කල්පනා කරයිද එය තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි වශයෙන් සත්‍වයා ප්‍රමාද කරයි. ඒ කණ ශබ්ද ආදිය මුල් කාරණය කොට ඇති තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්චව ධර්මයෝ අතීත අනාගත වර්තමානවූ කණින් අසා දතයුතුවූ ශබ්දයන් නිසා පුරුෂයා යටත් කරත්.

,ඇවැත්නි, නාසය නිසාද, ගන්ධය (ගඳ සුවඳ) නිසාද, ඝාණ විඤ්ඤාණය (ගඳ සුවඳ දැනගන්නා සිත) උපදියි. ඒ තුන එක් වීමෙන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශය හෙතුකොටගෙන වේදනාව වෙයි, යම් අරමුණක් විඳිද එය අඳුනයි, යම් අරමුණක් අඳුනයිද එය කල්පනා කරයි. යම් අරමුණක් කල්පනා කරයිද එය තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි වශයෙන් සත්‍වයා ප්‍රමාද කරයි. ඒ නාසය ගන්ධය ආදිය මුල් කාරණය කොට ඇති තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්චව ධර්මයෝ අතීත අනාගත වර්තමානවූ නාසයෙන් විඳ දතයුතුවූ ගන්ධයන් නිසාද පුරුෂයා යටත් කරත්.

,ඇවැත්නි, දිව නිසාද, රසය නිසාද, ජිව්හාවිඤ්ඤාණය (රස දැනගන්නා සිත) උපදියි. ඒ තුන එක්වීමෙන් ස්පර්ශය වෙයි. ස්පර්ශය හේතුකොටගෙන වේදනාව වෙයි. යම් අරමුණක් විඳිද එය අඳුනයි, යම් අරමුණක් අඳුනයිද එය කල්පනා කරයි, යම් අරමුණක් කල්පනා කරයිද එය තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි වශයෙන් සත්‍වයා ප්‍රමාද කරයි. ඒ දිව රසය ආදිය මුල් කාරණය කොට ඇති තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්චව ධර්මයෝ අතීත අනාගත වර්තමානවූ දිවෙන් විඳ දතයුතුවූ රසයන් නිසා පුරුෂයා යටත් කරත්.

,ඇවැත්නි, ශරීරය නිසාද,ස්පර්ශය නිසාද, කායවිඤ්ඤාණය (ස්පර්ශය දැනගන්නා සිත) උපදී. ඒ තුන එක්වීමෙන් ස්පර්ශය වෙයි. ස්පර්ශය හේතුකොටගෙන විඳීම වෙයි. යම් අරමුණක් විඳිද එය අඳුනයි. යම් අරමුණක් අඳුනයිද එය කල්පනා කරයි. යම් අරමුණක් කල්පනා කරයිද එය තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි වශයෙන් සත්‍වයා ප්‍රමාද කරයි. ඒ ශරීරය ස්පර්ශය ආදිය මුල් කාරණය කොට ඇති තණ්හා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්චව ධර්මයෝ අතීත අනාගත වර්තමානවූ ශරීරයෙන් විඳ දතයුතුවූ ස්පර්ශයන් නිසා පුරුෂයා යටත් කරත්.

,ඇවැත්නි, සිත නිසාද, ධර්ම අරමුණු නිසාද, මනොවිඤ්ඤාණය (ධර්ම අරමුණු දැනගන්නා සිත) උපදියි. ඒ තුන එක්වීමෙන් ස්පර්ශය වෙයි. ස්පර්ශය හේතුකොටගෙන විඳීම වෙයි. යම් අරමුණක් විඳිද එය අඳුනයි, යම් අරමුණක් අඳුනයිද, එය කල්පනා කරයි. යම් අරමුණක් කල්පනා කරයිද එය තෘස්ණාදෘෂ්ටි වශයෙන් සත්‍වයා ප්‍රමාද කරයි. ඒ සිත ධර්ම අරමුණු ආදිය මුල් කාරණය

කොට ඇති තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයෝ අතීත අනාගත වර්තමානවූ සිතින් සිතා දතයුතුවූ ධර්ම අරමුණු නිසා පුරුෂයා යටත් කරත්.

10. ,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම ඇස ඇති කල්හි රූපයන් ඇති කල්හි චක්ඛුවිඤ්ඤාණය (රූප දැන ගන්නා සිත) ඇතිකල්හි ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි) ස්පර්ශයයි පැන වීමක් ඇති කල්හි වේදනාව යයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි) වේදනාවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. සංඥවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි කල්පනා කිරීමයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. කල්පනා කිරීමයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.)

,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම කණ ඇති කල්හි ශබ්දය ඇති කල්හි සොතවිඤ්ඤාණය ඇති කල්හි ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. සංඥවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි විතර්ක (කල්පනාකිරීම)යයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. විතර්කයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි(සිදුවෙයි.)

,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම නාසය ඇති කල්හි ගන්ධය ඇති කල්හි ඝාණ විඤ්ඤාණය ඇති කල්හි ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) වේදනාවයයි පැණවීමක් ඇති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි සංඥවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. විතර්කයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.)

,ඇවැතනි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම දිව ඇති කල්හි රසය ඇති කල්හි ජිව්හා විඤ්ඤාණය ඇති කල්හි ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. සංඥවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. විතර්කයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි

තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි(සිදුවෙයි.)

,ඇවැත්නි, ඒකානතයෙන් හෙතෙම කය ඇති කල්හි ස්පර්ශය ඇති කල්හි කාය විඤ්ඤාණය ඇති කල්හි ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි(සිදුවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. සංඥවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. විතර්කයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.)

,ඇවැත්නි, ඒකානතයෙන් හෙතෙම(භවාඞග) සිත ඇති කල්හි ධර්ම අරමුණු ඇති කල්හි මනොවිඤ්ඤාණය ඇති කල්හි ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. සංඥවයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි. විතර්කයයි පැනවීමක් ඇති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය විද්‍යාමාන වෙයි (සිදුවෙයි.)

11. ,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම ඇස නැති කල්හි, රූපය නැති කල්හි, චක්ඛු විඤ්ඤාණය නැති කල්හි, ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි(සිදු නොවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් නැති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යනමේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදුවෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) සංඥවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) විතර්කයයි පැනවීමක් නැති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.)

,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම කණ නැති කල්හි, ශබ්දය නැති කල්හි,සොත විඤ්ඤාණය නැති කල්හි, ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි. (සිදු නොවෙයි) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් නැති කල්හි වේදනාව යයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි. (නොසිදු වෙයි) වේදනාවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) සංඥවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (

නොසිදු වෙයි.) විතර්කයයි පැනවීමක් නැති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.)

,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම නාසය නැති කල්හි, ගන්ධය නැති කල්හි, ඝාණ විඤ්ඤාණය නැති කල්හි, ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (සිදු නොවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් නැති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) සංඥවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) විතර්කයයි පැනවීමක් නැති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි. (නොසිදු වෙයි)

,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම දිව නැති කල්හි, රසය නැති කල්හි, ජිව්හා විඤ්ඤාණය නැති කල්හි, ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (සිදු නොවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් නැති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි. සංඥවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි. විතර්කයයි පැනවීමක් නැති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.)

,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම කය නැති කල්හි ස්පර්ශය නැති කල්හි, කාය විඤ්ඤාණය නැති කල්හි, ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (සිදු නොවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් නැති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) සංඥවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) විතර්කයයි පැනවීමක් නැති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.)

,ඇවැත්නි, ඒකාන්තයෙන් හෙතෙම (භවාඞග) සිත නැති කල්හි, ධර්ම අරමුණු නැති කල්හි, මනොවිඤ්ඤාණය නැතිකල්හි ස්පර්ශයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (සිදු නොවෙයි.) ස්පර්ශයයි පැනවීමක් නැති කල්හි වේදනාවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) වේදනාවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි සංඥවයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.) සංඥවයයි පැනවීමක් නැති කල්හි විතර්කයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය

අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදුවෙයි.) විතර්කයයි පැනවීමක් නැති කල්හි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්ච ධර්මයන්ගේ පැවැත්මයයි පැනවීමක් පනවන්නේය යන මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන වෙයි (නොසිදු වෙයි.)

12. ,ඇවැත්නි, යමක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තොපට කොටින් දෙශනා කොට විසතර වශයෙන් අර්ථය නොබෙදා උන් ආසනයෙන් නැගිට විහාරයට වැඩියාහුද ,මහණ යමක් හෙතුකොට ගෙන තෘෂ්ණා දෘෂ්ටියයි කියන ලද ප්‍රමාදයට හෙතුවූ බැවින් ප්‍රපඤ්ච නම් ධර්මයෝ පුරුෂයා කෙරෙහි පවතිත්ද, ඒ හේතුන් වන දොළොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ඉඳිත් සතුටු වියයුත්තක් නැත්තේද, මමය මාගේයයි කිව යුත්තක් නැත්තේද, ගැලිය යුත්තක් නැත්තේද, එයම රාගානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම පටිඝානුසයයන්ගේ කෙළවරවන්නේය, එයම දිට්ඨානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම විචිකිජානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම මානානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම භව රාගානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම අවිජ්ජානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය.

දඬු මුගුරු ගැනීමය ආයුධ ගැනීමය, කෝලාහල කිරීමය, විරුඬව කථාකිරීමය, තා තෝ කියා බැණීමය, කේලාම් කීමය, බොරුකීමය යන මේ අකුසලයන්ගේ කෙළවර වන්නේය. මේ දොළොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ලාමකවූ මේ අකුසල ධර්මයෝ ඉතිරි නොවී විනාස වෙත්ය,යි (වදාළේද,)

,ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කොටින් දෙශනා කොට අර්ථ බෙදා විසතර නොකළාවූ ඒ දෙශනාවේ විසතර අර්ථය මෙසේ දනිමි. ඇවැත්නි ඉඳිත් තොප කැමති වන්නාහු නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතටම පැමිණ මෙහි විසතරය විචාරව්. තොපට යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසතර කරද්ද එසේ දරා ගනිව්.,

13. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ දෙශනාවට සතුටුව, අනුමෝදන්ව උන් අසුන්වලින් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනකද එතැනට පැමිණියාහුය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඳ එක පැත්තක උන්නාහුය. එක පැත්තක උන්නාවූ ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ සැලකළාහුය.

,මේ කාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට කොටින් දෙශනා කොට විස්තර වශයෙන් අර්ථය නොබෙදා උන් ආසනයෙන් නැගිට විහාරයට වැඩියහ.

'මහණ, යමක් හෙතුකොටගෙන තෘෂ්ණා දෘෂ්ටියයි කියන ලද ප්‍රමාදයට හෙතුවූ බැවින් ප්‍රපඤ්ච නම් ධර්මයෝ පුරුෂයා කෙරෙහි පවතිත්ද, ඒ හේතුන් වන දොළොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ඉඳිත් සතුටු විය යුත්තක් නැත්තේද, මමය මාගේයයි කිව යුත්තක් නැත්තේද, ගැලිය යුක්තක් නැත්තේද, එයම රාගානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම පටිඝානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය. එයම දිට්ඨානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම විචිකිච්ජානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම මානානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය,

එයම භවරාගානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය, එයම අවිජ්ජානුසයයන්ගේ කෙළවර වන්නේය. දඬු මුගුරු ගැනීමය, ආයුධ ගැනීමය, කෝලාහල කිරීමය, විරුඬව කථා කිරීමය, තා තෝ කියා බැණීමය, කේලාම් කීමය, බොරු කීමය යන මේ අකුසලයන්ගේද කෙළවර වන්නේය. මේ දොළොස් ආයතනයන් කෙරෙහි ලාමකවූ මේ අකුසල ධර්මයෝ ඉතිරි නොවී විනාශ වෙත්, (කියායි.)

,භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩිය ටික වේලාවකින් ඒ අපට මේ අදහස ඇති විය.

‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කොටින් දෙශනා කළාවූ, විස්තර වශයෙන් අර්ථය නොබෙදූවාවූ මො දේශනාවේ අර්ථය කවරෙක් විසතර වශයෙන් බෙදු දක්වන්නේද’(කියායි) එසේ සිතු ඒ අපට මේ සිත පහළ විය. ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේගෙන් මෙහි තේරුම අසන්නෙමු’යි (කියායි.)

,සවාමිනි, ඉන්පසු අපි ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ යම් තැනකද එතැනට පැමිණියෙමු. පැමිණ, ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ ගෙන් මේ කාරණය ඇසුවෙමු. සවාමිනි, ඒ අපට ආයුෂ්මත් මහා කාත්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ මේ ක්‍රමයෙන් මේ පදවලින් යුක්තව, මේ අක්ෂරවලින් යුක්තව අර්ථය විසතර කරන ලද්දේය,යි (කීවාහුය.)

,මහණෙනි, මහා කාත්‍යායන තෙම පණ්ඩිතය. මහණෙනි, මහා කාත්‍යායන තෙම මහත් ප්‍රඥාවෙන් යුක්තය. මහණෙනි, තොපි මගෙන්ද මේ කාරණය අසන්නහු නම් මමද එය යම්සේ මහා කාත්‍යායනයන් විසින් විසතර කරන ලද්දේද එපරිද්දෙන්ම විස්තර කරන්නෙමි. එයම මේ දෙශනාවෙහි අර්ථය දරාගනිව්,යි (වදාළහ.) මෙසේ වදාළ කල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිර තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කීවේය.

,සවාමිනි, බඩ සාදුකින් දුර්වලව පෙළෙන්නාවූ පුරුෂයෙක් මීපැණි දමා කළ අග්ගලාවක් ලබාද, හෙතෙම යම් යම් කොටසකින් එස විඳීද, (ඔහු) ඒ ඒ කොටසින් රස අඩු වැඩියයි නොකිය යුතුවූ මිහිරි රසය ලබන්නේය. සවාමිනි, එපරිද්දෙන්ම සිතන්නාවූ පණ්ඩිත සවභාව ඇති මහණතෙම මේ ධර්මක්‍රමය පිළිබඳව යම් යම් කොටසකින් අර්ථය සලකන්නේද, (එයින්) සතුටු සිත් ඇති බවම ලබන්නේය. සිතේ පැහැදීමම ලබන්නේය. සවාමීනි, මේ ධර්ම ක්‍රමයේ නම කුමක් දැ,යි (ඇසීය.) ,එසේ නම් ආනන්දය, තොප මේ ධර්ම ක්‍රමය ,මධු පිණ්ඩික, කියාම දරාගනුව.,

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළහ. සතුටුවූ ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව සතුටින් පිළිගත්තේය.

දහඅටවෙනිවූ මධූ පිණ්ඩික සූත්‍රය නිමි. (2-8)